

БИИР СҮБЭНЭН НУС-ХАС, САЙДАМ ОЛОХ ТУҢУГАР

Дойдубут Президент В.В. Путин, Республикабыт Ил Дархана Е.А. Борисов общество уонна быһыас иккэн ардыгар ханнык да үлэһиттэр суох буолуохтаахтарын туһунан куруук этэн, сорук быһыытынан ыйан кэллэтэр. Ону сэргэ, общественнай түмүктөр үлэһиттэр сэрэхсэттэн дьон өйүн-санаатын сааһылааһыттан сүрүн политика быһыытынан олохтоон, улахан болломто уурулар.

Быһыл саас муус устар ыйыгар улуус баһылыта А.Т.Ноговицын тус бэйэтин көбүлээһининэн, Чурапчы улуунун Общественай Сүбөтэ (Сэбиэт) тэриилбитэ. Бу санга общественнай тэрииттэ бэрэссэдэтиитин мин таһымыбыттан. Балайда киһит хайыскалардаах общественнай үлэһиттэри доһуйбутум. Онуоха Андрей Тимофеевич күүс-көмө буолан, сүбэлээн-амалаан, үлэм сүрүн сүһүнүн ыйан биэрбитэ махталлаах.

Ол курдук, Общественай Сүбэ мунунахтарыгар улуус баһылыта бэйэтин кыттан, биһиги иннибиттэр биир улахан, сүрүн соруту туруорбута. Чурапчы улууну бэрэстэп түһсүтүгэр дьон өйүн-санаатын түмүгэ, нэһиликэннэни бу үлэһиттэр көбүлүүгүтэ, баар общественнай тэрииллэри сэрэхсэттэрэ. Элбэх сүбэлэһии кэнииттэн хас

нэһиликэ аайы бэрэстэп боннуруоһугар үлэни сүрүннүүр Общественай Сүбэлэри тэрийтэ быһаарыа дээн быһаарыа буолбута. Улуус дьаһалтатын дьэ кэргэнтэ специалистна Т.П.Бушкова нилээн-саалаан, "Буруйу оноруну сэрэтэр үлэни тэрийи" дээн бэрэстэп боннуруоһугар дьэ тэрийи, уонган тахса киһилээх биригээдэнэн улууспут 17 нэһиликэ бэрэстэп боннуруоһугар сырытыбыт. Биригээдэ полициятан участковой инспекторлар салааларыттан В.С.Иванова, А.А.Собаккин, киһи баһылыттан кылаабынай быраас А.И.Коркин, социальнай управлениитин салааһытчы Л.В.Тосукаева, Л.А.Поголева, үрэх управленииттан салааһытчы Т.В.Павлова, С.В.Башарина, элбэх олоһоттон Д.Е.Никитина, В.К.Лыкина, саастарын ситэ илэк оҕолорго аһаммат социальнай-реабилитационнай кинигэ

литература кинигэ дириэктэр М.Н.Саввина, А.Е.Мирбабаева, ыччакка уонна дьэ кэргэнтэ психологическай көмөү онорор кинигэ салааһытчы С.А.Миронова, Л.К.Никитина, сокуоннай саастарын ситэ илэк оҕолор дьаһалтатыгар хамыһыта сэкирэтэр Е.Р.Хоютанова, үлүүстэти дьаһалтат Сүбэлэригэр Е.С.Иванова, Л.Н.Архипова, И.Д.Захарова, В.В.Макарова, А.И.Сивилева, аһалар Сүбэлэригэр бэрэстэп дэстат В.И.Давыдов уонна улуус дьаһалтатын общественноһы кытта үлэһит специалистна Н.С.Борисова кинигэ, нэһиликэтигэр сыһынылар. Биригээдэ чилиэгиттэригэр испиһиик махтанабын, бу салааһыт дьаһалыт үгүс түмүктэригэр буоларыгар эрэнэбин.

Үгүс нэһиликэтигэр мунунаах дьон кыттыла үлэһит буолан, биһиги бу дьэ улахан сэрэхсэттэ. Уонсай барыта таһылыттан тахса киһини бу мунунахтарга хабаан кэлэтибит, санаабыттан тэриилбит дьонуннаах буолла. Ол курдук, Болтоно нэһиликэ 52, Бахсыга 26, Алаарта 95, Мугудайга 60, Арылааха 46, Кытаанааха 52, Сыланта 68, Чакырга 76, Хайахсыга 31, Халаарга 64, Мындааайыга 121, Мырылаага 47, Ойулуунга 75, Дириттэ 47, Чурапчыга 50, Хатылаага 79, Төлөйгө 27 киһи сырыта. Нэһиликэ баһылыктара, оскуола дириэктэригэр, уһууан сэрэхсэттэригэр, кулууп салааһытчылар бэйэлэринэн сыһыан, дьон санаатын общественнай үлэһит

туһаайыттарга махталлаах, бу нэһиликэтигэр өй-санаа сайдыытын туһулуур. Эппиттэ курдук мунунахтар таһымынаахтык ыһылынылар. Дьон бу арылааһыты утары үлэһит, бэрэстэп туһаарыла, оҕону ииттэ, ыччаттарбытын таһымыта бэйэлэрин санааларын аһаастык эппиттэ-тыһынылар, уопсай үлэһит түмүктэригэр буоларыттан ыһылынылар. Сорук нэһиликэтигэр маннак буруйу сэрэтэр үлэни хайы-үйэ биир сүрүннээн, биригэ быһаанаан ыһыан эрэллэр олус үчүгэй. Холобур, сылантарга бу үлэни оскуола сүрүннээн эрэр эбит. Мугудайга нэһиликэ дьаһалтата урут олус кыһуустэтик үлэһиттэ "Саах" общество өйүн-санаатын сэрэхсэттэн эрэр элбэххэ эрэннэрэр. Мырылаага олус үчүгэйик тыл этэн, дьону түмүктэригэр туһаайдылар. Мындааайылар өрүс дьонун быһыытынан сайдылаахтарга харааха быраһылыттан мунунахпылар хото кэлэн, олус көхтөөхтүк кыттан, үгүс холобуру көрүлүтэр, сайдылаахтарын биэрэгиттэр. Чакырга сүрүннээн мунунаах ыччат дьон кэлэн кыттыла олус сэрэхсэттэ. Көстүүмнээх, дьаһалыт таһаастаах, сэрэх сирдээх-харааах элэр дьон кэлэтиитин олус дьонуннаах онордулар, түмүкү баарын, общественнай хамсааһын таһымы дээн санааны битэ олохторугар. Алаарлары, халаарлары, арылаахтары кытта өссө да кэлэтиэх дьону биригэмэ

кылааһа ыкта. Ити курдук, кэлэтии бары нэһиликэтигэр таһыста дээн үрүс бэлэтиит.

Нэһиликэтигэр бэрэстэп кэниити сэрэттэ туһуламмыт Общественай Сүбэни тэрийтэ туһунан уураахтар бу мунунахтар түмүктэринэн барыларга ыһылынылар. Дьон-сэрэ бу маннак сэрэтэр үлэһит олус наадалаахтарын өйдөөн, нэһиликэтигэр иһииктэни сырытык ыһылаан, ыччаттарын туһугар ис сүрэхтэригэр ыһылаан түмүктэригэр, дьаһалтаныгар, оскуолаларыгар иһиик-таһаар үлэһит күүс-көмө буолуохтара дээн эрэнэбит. Улууспуттар, кыһык, бэрэстэп боннуруоһа олус сыһынык туһугар, ону хайаагар даһыны бары биригэ туһугар үлэһит кэммит кэлтэ. Бары биир түмүктэни үлэһити, сүбэлэһи сэрэхсэттэн, эн-мин дэстэксэ дьонуннаахтык ыһыан, ыччаты общественнай үлэһит сыһыан улууспут туһугар үлэһит.

Бу олохтот нус-хас буоларыгар туһуламмыт Общественай Сүбэлэри нэһиликэ аайы тэрийи, үгүс хамсааһыны таһаарыаһыт, хас нэһиликэ аайы киһи туһугар тына сааһааһыны тэрийиһи. Бар дьоммут общественнай үлэһит көхтөөхтүк кыттан, улууспут, нэһиликэтигэр, түөлбөүт сайдылаах сарсыннытын уһаныт!

Афанасий ЗАХАРОВ,
Чурапчы улуунун
Общественай
Сүбэти бэрэстэп.

Оскуола олоһо

КЫЫС - ОЛОХ КЭРЭТЭ

Алтынны 2 күнүгэр Сылан орто оскуолатын кыргыттарыгар аһаан аһаах, испиик кэлэтиити тэрийибит.

Ол курдук, 6-с-8-с кылаас кыргыттарыгар оскуолабыт социальнай педагога Л.И. Сивилева «Кыыс -- олох кэрэтэ» дээн сирдээх иһиик тына кэлэтиити тэрийтэ. Манна сэрэ, 9-с-11-с кылаас кыргыттарыгар оскуола сааһыттан, литературатын учуутала, педагог-библиотекарь В.С. Макарова «Чискил элэригэр харыһаа» дээн дьигуту ыһыта.

Орто уонна үрүкү саастаах оскуола оҕолоругар аһааһа кинигэтигэр, хаһыат матырыйаалларыттан туһанан, кыыс оҕо чөлөһө дээн тэмээ сүрүтэ испиик кэлэтиити таһыста. Оскуола учууттаах психолога Е.И. Пермякова, оскуолабыт мед.үлэһитэ, төрөтүт кэмипитини председателэ М.И. Ноговицына, нэһиликэ кинигэтигэр библиотекатын үлэһитэ А.В.

Аммосова көхтөөх кыттыны ыһылар. Кэлэтиити учуутал Макарова В.С. иһиик-саалаан ыһыта. Айымны тыла бырыһыны, оҕолор санааларын иһиик, оҕуока тустаах специалисттар толору, чөлү эппиттэри оҕолорго туһаайан эппитэр. Манна сэрэ, библиотекарь А.В. Аммосова Б.Попов «Киһи киһикэ сыһыан» кинигэтигэр айымны кэлэтигэр кыргыттар уобарастарын бүтүтү күн кыһылар тэтии туһан ыһылааны онорго, кыыс кэрэтэ олох, норуот инникэтигэр буоларын өйдөтө.

Бу күн оскуола, нэһиликэ библиотекалар аһыгы кэм прозактары кинигэтигэр, ыһылааһы быһаастааһа туруордулар. Сэһээрэ испиик кэрэтигэр кыргыттарыг туһааһа информация, наадалаах кэлэтии буолбутун, иһииктэ иһииктэни маннак кэлэтиитэри тэрийи ыһылаа баһа санааларын эппитэр.

УЧУУТАЛ СҮРЭҔЭ ОҕОЛОРГО ТАПТАЛЫНАН ТЫҢНААХ

Учугас киһибит уруутат
Ыһыкты ыһааһа ыһытар.
Ыһыкты-курууҥ уһуу.
Уһуу-куруу уһуу.
Уруутат-аһааһа.
Эрэллээх сирдээхтэ.

Сылан орто оскуолатыгар Учуутал күнүн көрсө, үөрэнэтигэр, коллектив үөрүүтэ үгүс үтэксэ кытталар. Ол курдук, номнуо 2-с сылын үрүкү таһымыта ыһылылар «Дэс звёзды» бырайыак буолан ааста.

Бырайыакка педагог-учуутал уонна үөрэнэтигэр таһыт көрүтүгэр музыкальнай нүөмэри толороллорго иһииктэр. Бу күн тылаан аһылар дьоро күнэ, ханнык учуутал, үөрэнэтигэр туһа таһаарыаһын бар дьонугар иһииктэригэр, көрүлөр. Ол иһиик да, күрүһү бары да доһуйа кэлэтигэр, сэһээрэ көрүт. Ол курдук, элбэх нарын ыһы ыһылаан, араас дойду эрчимтээх үтүкүтүн көрүтүт, нарын дирик-позитар хоһооннорун иһииктэбит.

Дьүүтүгэр сүбэ ыһыан сэрэхсэттэригэр, аһа үрэхтээхтэр сыһа-

лаатылар уонна маннак түмүктэри таһаарылар: быһылы 2014с. «Дэс звёзды» бырайыак кыһылаахтарынан аһаан кылаас элэр учуутала Н.А. Нестерова уонна 11-с кылаас медицинскэй хайыскалаах кылааһын үөрэнэтигэр Петьа Захаров грузинскэй үтүкүтэн элбэх ыһык тыһыт, дьон сэһээритин ыһаан, кыһылааһыт таһыстылар. 2-с мистэһэ «Сулусчаан» уһууан педагог-инииктэ О.Д. Макарова уонна 6-с кылаас үөрэнэтигэр Сардаана Сыромяткова «Чемпионы» дээн ыһылаарынан, олоһо нууча тыһыт учуутала Е.А. Яковлева уонна 7-с кылаас үөрэнэтигэр Володя Игнатев испанскэй үтүкүтэригэр таһыстылар. 3-с мистэһи оскуола агроэкологическай хайыскаһын сүрүннүүр үлэһит Н.П. Сивилева уонна 10-с кылаас медицинскэй хайыскалаах кылааһын үөрэнэтигэр Алена Кривошапкова «Коскил түстүүх» ыһылаан ыһылар.

Маннак сэрэх дьаһал оҕону үрүкү маастарыстыба, култуура иһиик-үрүтэр.

Валерия МАКАРОВА,
«СО» общ. кул. Сылан.

Бичлэгхэ сүрүйаллар

Бүтээхэ суруйаллар

САЙЫННЫ СЫННЬАЛАММЫТ ТУҢАЛААХТЫК ААСТА

Аныгы олох ирдэбилэриттэн биридэстэринэн омок тылын баһылааһы буоларын үгүс дьон билэр уонна өйдүүр. Бу сайын биһиги, Чурапчыга үөрэнэр оҕолор, оскуолаҕа ылыбт библиотипин чингэтээри, икки бөлөххө сүүрбэ оҕо буоламыт. Сөбүрүү Кореяҕа ый устата английскай тылы үөрэтэн уонна күүлэйдээн, сыныһанан кэлибит. Учууталларбыт Зинаида Алексеевна Шестакова уонна Инга Васильевна Слепцова арыаллаан илдьэ сырыттылар.

Бидний республикатаага спортивтай интэрнээт-оскулааттан 10 ово буюлам-мьт сырғыгтыбыг. Бас ийхэн 13 күнүтэр түүн 1 часкаа регистрациевинан барам-мьт, 2 часкаа дооллоох Дьюкуускай куораныгыттан Владивостокка үс атар чаас көпүшүтүт. Олтон Сеула күнү 11:30 чаасан ивек чаас курдук көтөн, көтөһилээх Корейбыгытар дэ тий-бигишп. Самолетка пассажирлар этэһигэ, сымнажастык посадыанбыгыттынын ыгыстарын таһынан, лискока махтаммытара. Бары сага дойдуну көрөр үөрүүтүтэр буюлам-мьт, сылаа дигэн бигбэтэкшп. Корей Сахабыт сириттан бигр чаас хаалан иһэр буюлан үгүтэй этэ. Самолеттан түһэн, Инчон дигэн улукан сага аэропорка киирбигишп. Корейтар сахаларга тас дүүһүнэриндэн маарыннылылар эби-түн соһуа көрүшүтүт. Корей даоно ып-ыраштык тантан-сывсээн сыдыар эһиһэр. Паспортнай бэрэбэрэкэни ааһат, чыматааммытын ыгыгышп. Учууталларбыт беаһга киирэн, доллары вонара уларытарбылара. Аэропортан тахсыбыгыт ил-итти 31-32 кырадыс сылаас этэ. Бидиһиги Казахстанга сыдыар Азя дигэн пдт кыыс үөрө-көтө көрүбүтэ. Иичон куоракка баар сайынтгы оскулабыгытар автобуһунан айаннаан тийбигишп. Автобустар ыраас, кыгэн, уһун, комфортнай эһиттэр. Оскулабыт үөрөх чааһылар менеджерэ Күр уолна бөлүктү курато-ра Зеландиятан сыдыар учуутал Роберт бидиһиги үөрө көрүбүттэрэ, хосторунан тирэһиһитара, устанонкөһөт бигиһиги уруогун ыгыгытара. Россиятан сыды-ар ологорго аһан, олус минныгыс нуулаа кукумунан аһан, күпгэ түөртэ

аһагалиһара. Корей аһа аһыны тумаллах буолан, атын омур дьонно күн аһсын кыайан сирэбэтэр эбит. Сайылты оһуоһа бэйлэ улахан территориялаах. Икки үөрэнэр блоготох, икки оһолор оһолор уонна устудьуоннар оһолор корпустара тусга бааллар. Улахан дьон эмтэ кэлэн үөрэнэллэр эбит. Үөрэнэр блогот сүртээх күтүг, бисэ этэстээх оһуоһа, арааһынай кабинеттар бааллар. Ол курдук, компьютернай, детектив, кууһуна кылааһа, автомастарыскай кылааһа, музыка уонна да атын кылаастар бааллар.

Олгу тахьлан оркуула инни-
гэр бассейн, ооннуур уонна спортивнай
глоуадкалар баалилар. Оркуулабыт
тахьгэр араас үүнээйилэр, сибээхэлэр,
мастур, талхтар үүнэн тураллар. Барыта
аккурттай, ыраас, бэрээдэгтээх
олгоһуулах.

Корсгаар олус дэвсгэлийнхөтөөх дьон буудалчид билгээр. Ол курдук, күн ахын бийн күүсгээх режиминэн сырьгыбыг дэвсгэлийнэ сырьгыны буолуо. Сарсыарда ахын сэтгэ чааска хас хоо айыг промкоговорителлэин ырыа ылааннар уһуулабыт, онтон суунан-тароанан баран, арыс чааска сарсыардагыны аһылык буолар. Олох хойутааһына суох 8:50 мүн. аастай саалаа бары оһолор мустан оһолор буолуохтаахыт. Барыбылар 10 стикер бигэрэлэр. Оскуола быраабылатын кэстэхипинэ, холобура, муннааха, уруокка хойутаааха, биір стикеры тууран ылаанар. Холобур, бигэ стикер быһыаннарына оһо оскуолаттан үөрэнэн бүтэр уонна төгүрү дойдугулар барар. Күнү 12 чааска өбөгүтүбүт, ол кэпэ үөрэхпит сааһанар. Күнүс 4 чааска быһах аһылык буолар, онтон күһүээннү астыт 6 чааска буолар.

Килинхэ төрөбүт күн дигэн олус кунцү буолар. Ол курдук, бийиги Корейга сылдаммыт, Тэня уонна Люба төрөбүт күнүлэрин үөрүүдэхтик бэлэтэбиһиги уонна олус миинийгэс ураты торлары сибииһиги.

Оскуушубытлар бярһа 31 учууал биар. Спортон 21 учууал араас сартган кэлгн, үглгн сывуаилар. Холубур, Роберт Новай Зеландиятан, Шагги, Кристо Австралиятан, Джастин, Дейв Канадатан, Кошмур, Тодд, Grant, Кой, Гела, Фара, Мэтт Америкатан, Омар

Нико, Исса, Холуна Британийттан уонна да апытар. Онтон Корея учууталлара бары Америкаҥа, Канадаҥа, Великобританиҥа стажировкаланар эбитэр. Күннэтэ араас интэриэһинэй уруоктарга үөрэтиһибит. Бэйэбит футболкаҥа ойуу түһэрдэбит, сиргичтэни кыргыттыбыт, викториналаатыбыт, хаартысканан, компьютерынан үлэлээтибит, ыллаатыбыт, үткүлүлээбит уонна күннэтэ элбэхтик англискайдыы сагаран кэпсэтиибит. Спортивнай уруоктарга бадмынтон, футбол, баскетбол оонньоотубут, сэтүөлээтибит. Тэквондо көрүнүт Мастер ЛИ дэин тренер араасприемтаны туһанан, хайдах көмүскэнэргэ үөрэппитэ. Фанераны томчу охсоллорун эбэтэр тэбэллэрин кийинээ ээр көрөр буоларбыт. Олэрэн, бийиги эмтэ бары ону саныар эбиһипт дэин алуун сактубут.

Өрөөлү күнүзгө экскурсияларга сырыттыбыт. Сеул куорат устуң авто-
буһунан сылһан экскурсиялаатыбыт.
Император дыбарыһалар сырыттыбыт,
араас дыкки тутуулары көрдүбүт, Корея
историятын туһунан элбөх
интэриэһинэйи ийиттибит. Саамай
үрдүк башняга тахсан, Сеул куораты
юккү сүүстэн тахса үрдүк үөһэттэн
көрдүбүт. Сувереннай лааһыларга,
араас улахан апыи дыһыларгэр сылһан,
тайпылгытын апылаһан кэлтибит.
Женева дигэн сакалааты онгорор фабрика-
каа сырыттыбыт. Бэйэбит илинибигинен
араас истээх сакалаат кэмпиэттэри
онордубут. Велосипедһан Хан өрүс
бизээни устуң велосипедка аһамыт
суолунан хатаһылаабыһыт. Онно
сылһан көрлөхкө, Корея дыно олуһун
бэйэлэрин көрүнүтэр, спордунан ды-
рыктаналлар, доруобай буоларга
дууһуһалар эбит дигэн санаага кэлтибит.
Өрөөлү аһын сарыартаһтан күөһээнтгэ
дээрэ дыон аһамыт сирдэргэ спортив-
най формалаах сүүрүлээрэ,
велосипедһыһылара кестөр. 3Д музейи
сылһамыт элбөх дыкки хартыскалар-
га түсүбүт. Космонавтика музейһар
илэ харакһыһынан Америка, Россия
спуһиктарың, космическай
хараабыһылар көрдүбүт. Космонавтар
дырыктанар тренажерларыгар киһирэң,
бэйэбитин холоһон көрдүбүт.
Карибһан Бей дигэн аһыларкаа
сөгүлээбигиһит, араас горкалартан
сырылаабыһыт. Лотте Ворд уонна
Еверленд дигэн аттракционнараах
паркаларыгар күнү быһа дуоһуһа

оолшоотубуг. Онно америкнзскай гор-
катган сырылаан, араас хачыалларга
хатааһылаан күүмүт биһиһбөккэ бүтэрэ.
Саамай сөхтүһүтүт дигэн гөлөграмма кэн-
сиэргэ артыыстар илэ туран, ырын
ылыһыр курдуктара. Пааркаға кыһллар
бааллар эбит. Ол курдук, эһэлэр, тигирер,
хахайлар, бегемоттар, жирафалар,
саһыллар, бөдөрдэр, эбисийээнтэлэр,
үүрүг эһэ, погутайлар. Глинянай фабрика-
каға бөлөм чааскыларга анал
кыраасканан бөйүэбиг бадабытынан
уруһуйлаан кигэргэһиппиг. О
онгоһуктарбытын оһоһо буһараннар,
кырааската халпытын кэнгэ бөйүбиг-
гэр биэрбиттэрэ. Бармыг кигэргэһипиг
биэр соһус этэ «Мин Корейны, ИСЕВ
оскуолабын ташпыбын» дигэн, сорохтор
Корея симкилларын уруһуйлаабытара.

Бүтэнийн күммүгүээр олус
долгутуулаах этэ. Ол күн атаары
киэлэтэ буолбута. Билин
учууталарбытыар, ый устата үөрөмөт
оскуолабыт бары үлэһитэригэр
махтанан туран, кыра кэсигэр
көрдөрбүштүт. Араас үгүкүү, ырыа
ылаабыштыт. Бэйэбиг кулпуурабын
кытта билсиппинэрбиштыт. Хомус
тыаһытар кыргыттар сахалы тыас
муолатын көрдөрбүттэрэ, бүтэһигэр
бары биярээ оһуохай ылаан түмүктэ-
эбиштыт.

Ол кэншилтэн Роберт, Клер уонна учууталларбыт биһиэхэ үөрэммитиһин туоһулуур дипломнары туттарбытара, сэмэй бэлэх биэрбитэрэ. Учууталларбыт бары биһигини олус сөбүлээбитэриг, биһиди бүтэн баран эрэрбитигэн хомойоллорун туһунан эппитэрэ. Сарсыңгы күнүгэр өрөбүл этэ, ол эрэн, учууталларбыт биһигини атаара кэлбитэритигэн олус дигэн билигин үөрэ саныбыт.

Онун бийиги Корежа олус бөрү сырыгыбыг уонна Сеул куораты сөбүлэтибит. Сайынгы анлийскай тылын үөрэтэр оскуолаа сыдыамыг, албаи билибит-көрдүбүт, билибитин чигэтибит. Бу маньык сайдыылаах сиргэ үөрэн-көтөн, сайдан кэлбиги-чигитин ийэбигиэр Сарлаана Петровна, ажабыгыгар Николай Николаевичка уонна көрөн-хараан ийэ сыдыгыбыт учууталларбыгыгар Зинаида Алексеевнага, Инга Васильевнага махтанабыг. Индикитин да маньык бырайыактар баар буолунар диибит.

Миша, Тина ГУЛЯЕВТАР,
ЧРОСИО 9-с „д“ кылааһын
үөрэнзэччилэрэ.

Устудьуоннар уопсайдары

Подколлектив

архивт сандангдлах эмгээри багара, арьдах бусдлахтарына элбэл, кыра бусдлахтарына улаха турдунар дигэн алгашы кыга кырлаас катувес сааһарбыт учууталларга эгэрэ ыһабыт.

• улсуус Бичуотгаах олохтоого, республика уонна үерэх
систизмэтин бичуотгаах бэтэрээнэ.

